

MAGYARÁG

1939. MÁJUS 29

VIII. No. 148

2 lei

Tulajdonos: „Frma” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felelős kiadó:
ÜZV. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Junius elsején érkezik a jugoszláv régenshercegi pár Berlinbe

Nagyarányu parádét rendeznek tiszteletükre

(Berlin.) Jólinformált körök tudni vélik, hogy Pál jugoszláv régensherceg a közeli napokban Berlinbe látogat. A tervek szerint Pál herceg junius elsején érkezik a német birodalmi fővárosba, ahol nagyarányu fogadtatást készítenek elő. A régensherceg társaságában lesz Markovics Cincár jugoszláv külügyminiszter. Pál herceget Hitler kancellár

fogadja kihallgatáson.

Megérkezését követő napon olyan arányu katonai parádó lesz, mint amilyent Hitler kancellár születésnapja alkalmával rendeztek. E katonai parádén vonul majd el a Spanyolországból hazatért német önkéntesek légiója.

A berlini sajtó foglalkozik Pál régensherceg berlini látogatásával s megjegyzi, hogy ez

a látogatás a két nemzet közötti baráti viszony megerősödését jelenti. Jugoszlávia több ízben tanujelét adta annak, — hogy hiva a tengelypolitikának. A Berliner Börsen Zeitung külön kiemeli, hogy Jugoszláviát gazdasági kapcsolatok fűzik a német birodalomhoz.

Litvinov is résztvesz a szovjet parlament ülésén

129 milliárd rubel a Szovjet ezévi költségvetése

Moszkva, május 27. Csütörtökön kezdődött meg a szovjet legfelsőbb tanácsának harmadik ülésszaka, amelyet Andrejev nyitott meg. Az ülésszak napirendjén a következő pontok szerepelnek:

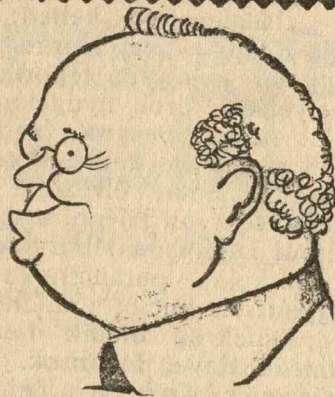
1. A Szovjetunió 1939. évi költségvetésének jóváhagyása és az 1938. évi költségvetés beszámolója, 2. külön népbiztosság létesítése az ipari konstrukciók számára, 3. külön népbiztosság létesítése a teherautó közlekedésnek az egész Tanácsköztársaság területére való kiépítésére, 4. a második és harmadik ülésszak közötti időben az elnökség által kibocsátott rendeletek jóváhagyása.

A megnyitó ülésre meghívták a moszkvai diplomáciai testületet, a szachanovista, munkás és intellektuális szervezetek megbízottait, a hadsereg vezetőit és a helybeli, valamint külföldi sajtótudósítókat.

Nagy feltűnést keltett, hogy a megnyitó ülésre Litvinov és Potemkin az angol nagykövet társaságában jöttek el. Litvinov részvételéből arra követ-

keztetnek, hogy közte és a szovjet vezetés között nincs ellentét.

Az ülésen a pénzügyi nép-



Molotov átvette az új angol-francia javaslatot

(Moszkva.) Anglia és Franciaország nagykövete tegnap együttes kihallgatáson nyújtotta át Molotovnak a Londonban kidolgozott és a francia kormány által is jóváhagyott szer-

ződési szöveget. Molotov megígérte a nagyköveteknek, hogy a legrövidebb időn belül dönt az angol-francia szerződés szövege felett.

Moszkvában nagy jelentősé-

get tulajdonítanak annak a tárgyalásnak, mely Beck lengyel külügyminiszter és Kravnov, új varsói orosz nagykövet között lefolyt.

Portugália elnöke az „élkettér” elmélete ellen

(Lisszabon.) Salazar, portugál elnök nagyfontosságú beszédet mondott a nemzetgyűlés előtt. A portugál diktátor rendkívül éles szavakban kelt ki az „élkettér” elmélet ellen és

kijelentette, hogy az háborus eszméket foglal magában s így mindenáron szembe kell vele helyezkedni.

Salazar támadta azokat a szervezeteket is, melyek kül-

földről kapnak támogatást s melyeknek határozott céljuk, hogy szétrombolják az országok belső felépítését. Végül Salazar, Portugáliának a nemzeti Spanyolországgal, Francia országgal és Angliával való barátságát hangoztatta.

biztos ismertette a költségvetést.

Az 1939. évi orosz költségvetés összege 129 milliárd rubel. Ebből nemzetvédelmi célokra előirányoztak 40 milliárd 885 milliót, közoktatásra 21 milliárd és 51 milliót, közegészségügyre 8 milliárd és 812 milliót és 2 milliárd 342 milliót a sokgyermekes, vagy munkaképtelen családok segélyezésére.

Ugyanekkor a közoktatásügyi népbiztosság bejelentette, hogy az elmúlt év folyamán 18.778 új iskolát állítottott fel.

Átalakul a török kormány

(Ankara.) török lapok arról adnak hírt, hogy a török kormány a közeli napokban átalakul. A jelenlegi miniszterelnököt ebben a minőségben valószínűleg Saracoglu külügyminiszter váltja fel. A török igazságügyminiszter már benyújtotta lemondását.

Victor Jinga előadása Nagyváradon

Victor Jinga szövetségi miniszter, aki Erdélyben előadás sorozatot tart, hétfőn Nagyváradra érkezik és délután 7 óra kor előadást tart a városháza dísztermében. Jinga miniszter: „Kereskedelmi szerződések és nemzetgazdasági” érdekek című előadását. Az előadás után a Kereskedelmi és Iparkamara bankettet rendez a szövetségi miniszter tiszteletére.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

NAPOS OLDAL MINDEN MASKEP VAN

Karinthy Frigyesnek, a nagy magyar humoristának van egy nagyon szép műve a paradoxonról. Címe: „Minden másképp van”. Talán soha olyan aktualitást nem kapott ez a Karinthy-féle mondás, mint napjainkban. Ma valóban minden másképp van. Vegyük a dolgot abécé sorrendben.

Átképzés. A nemárja levelező tisztviselő nem aludt éjszaka, beállott egy műhelybe tanoncnak és technikusként képezte át magát. Még munkakönyvet is kapott. Óriási nehézségek árán kijutott Londonba, sőt munkavállalási engedélyt is kapott. Dagadó kebelrel járta végig a gyárakat, büszkén lobogtatta a technikus igazolványt. Mindenütt zárt ajtókra talált. Végre az egyik gyárban az igazgató felvilágosította, hogy miután Anglia Romániával szoros gazdasági kapcsolatokat létesített, amelybe belekapcsolódott az illető gyár is — egy román levelező tisztviselőt felvehetnek. Jó lesz tehát, ha a technikus ur átképezteti magát — tisztviselővé.

Baleset. Szegény gyalogosokat mennyi baleset fenyegeti. Persze. Szegény ember nem utazhat udvari vonaton, mint egy király.

Ezzel szemben: az angol királyi pár elutazott Kanadába. Hajójuk több napon át a nyílt tengeren vesztegelt, mert jéghegyek és kőd közé került. Amikor a királyi pár háromnapos késlekedés után végre Kanada földjére érkezett és megkezdte útját az utazó palotában, a Pacific express udvari vonaton kezét az ajtó közé csípte és két ujját megsebezte. Egy nappal előbb az udvari vonaton egy újságíró nő lett rosszul. Közben odahaza a király anyját, Mary enyákirálynőt — autóbalesetét szenvedett.

Civilizáció: Rosenberg Alfred kijelentette, hogy addig nem lesz a zsidókérdés megoldva, amíg az utolsó zsidó el nem hagyja Európát. S ha ez bekövetkezik: miről fog tudni beszélni még Rosenberg ur?

Danzig: Szabad város.

Ezzel szemben: tilos a zsidóknak a városban lakni. Tilos a lengyeleknek a németeket megverni.

Szabad város, ahol csak a németeknek szabad lövöldözni a lengyelekre.

Fehér könyv. Régen a könyveket azért adták ki, hogy olvassák a népek, Ma csak azért hogy legyen mit elégetni.

A világháború idején a fia-

A magyar pengő árfolyama feltűnéstkelten több mint harminc százalékkal emelkedett egy hét alatt

Budapest, május 27. Magyar gazdasági és pénzügyi körökben nagy és kellemes feltűnést keltett, hogy a pengő árfolyama külföldön egy hét alatt több mint harminc százalékkal emelkedett. Ez a jelenség nemcsak Zürichben mutatkozik, hanem Brüsszelben, Am-

sterdamban, sőt Párisban is, ahol élénk kereslet van emelkedő árfolyamon pengőben. Magyar gazdasági körök a legnagyobb örömmel és megnyugvással veszik tudomásul ezt a tünetet, mert minden jel arra mutat, hogy nem átmeneti mozzanatról van szó, hanem

arról, hogy a külföld Magyarországra iránti bizalma megszilárdult. A magyarországi belső konszolidáció kihatással van az ország határain túl is és a tőke elhelyező körök mind nagyobb érdeklődéssel fordulnak a pengő felé.

Három embert ölt meg a villámcsapás

Focsani, május 27. Maria Ciuntu Tifescu községbeli aszszony a mezőn dolgozott két földművessel együtt. Vihar ér-

te utól őket és mindhárman egy fa alá menekültek. A fába villám csapott és a három embert a villám agyonütötte.

Nyugdíjaztak több német tábornokot

Az egyik amerikai nagy lap a New York Times igen érdekes cikket ír azzal kapcsolatban, hogy a német hadsereg kebelén belül sorozatos nyugdíjaztatások voltak.

„Meglépetést keltett, — írja a lap — hogy nemrégiben egy sereg olyan tábornokot helyeztek örök nyugalomba, akik nemrégiben még a nemzeti szocialista vezető körök teljes bizalmát élvezték. Így kénytelen volt kilépni a szolgálathoz Liebmann tábornok, a hadiskola parancsnoka és ugyancsak búcsút mondhatott kardjának az ötödik hadiest főnöke Geyer tábornok. Jól informált körökben tudni vélik, hogy a nyugalomba helyezett tábornokok a multban nem egy ízben annak a felfogásuknak adtak kifejezést, mint katonai szakértők, hogy a harmadik birodalmat semmi szín alatt sem szabad belerántani egy háborús kalandba, miután rövid átmeneti sikerek

után a német birodalmi hadsereg a nyersanyagok hiányában előbb-utóbb összeroppan. A talonba csuszátott magasrangú törzstisztek véleményüket mindvégig fenntartották s ezáltal váltak népszerűtlenné. A Harmadik Birodalom nemzeti szocialista vezetőinek olyan tábornokokra van szükségük, akik alig várják már, hogy kiránthassák a kardjukat.”

TELJES OSSZHANG

Bucuresti. — A románság életét ma a nemzeti élet tényezőinek teljes szolidaritása jellemzi. A gazdasági tevékenységekből az a szempont ütközik ki, amely az összeműködés révén az állam magasabbrendű érdekeit szolgálja. A társadalmi életben egy olyan légkör uralkodik, amely a közös elhatározásokon nyugszik és így munkatöbbletet eredményez.

talok irigyelték az öregeket, akiket nem visznek el a háborúba.

Ma is háborús időkben élünk, de az öregek irigyelik a fiatalokat. Az 52 éven felüliek a 20 éveseket.

V. ö. Közmunka.

Közmunka: (városi): A közmondás így szól: Aki nem dolgozik, az ne is egyék. Ma így szól: „Aki nem fizet, dolgozzék.”

Lambeth Walk. Régen azt kérdezte az ifjú szerelmes vasárnap délután ideáljától:

— Sétálni menjünk, vagy táncolni?

Ma „elsétálják” a Lambeth Walk-on.

Népszövetség: Néhány évvel ezelőtt annak volt jelentősége, hogy ki utazik Gensbe. Ma pedig az bir jelentőséggel, hogy Molotov nem utazik el a Népszövetség ülésére.

Politika: A kövér háziuladonos, aki elkecseregett ellensége volt évtizedeken át a kommunizmusnak és nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy ne szidja a „bűdös bolsevistákat” — magából kikelve, verejtékező homlokkal fogott meg:

— Mondja szerkesztő ur, mikor írják már végre alá az angol-szovjet szerződést. Addig nem tudok aludni.

Egyetlen reményem a szov-

jetben van, hogy az fogja majd megmenteni az ő házáat.

Runciman: Egy évvel ezelőtt Runcimantól várta Európa megváltását. Ma pedig attól, hogy mikor teszik már ki Runcimant az angol kormányból.

Speaker. Néhány évvel ezelőtt még híreket mondott be. Néhány hónappal ezelőtt polemizált. Ma már csak — cáfel.

Tóth gyógyszerész győlkosa. Nem fogták el.

Mert minden másképp van. Csak ez az egy azonban nem.

PAPEN kegyvesztett lett

A Daily Telegraph az angol török egyezményrel kapcsolatban kitér von Papen német meghatalmazott diplomata törökországi szerepére és ennek kapcsán a következőket jegyzi meg:

„...Von Papen különös érdeket szerzett akkor, amikor Schuschnigg dr oldalán elősegítette intrikáival az osztrák birodalom lezüllesztését. A nemzeti szocialista vezérkar ugyalszik éppen erre az érdekre való tekintettel küldötte von Papent diplomatai minőségben az ankarai porondra, hogy ellensúlyozza értékes intrikáival a francia és az angol befolyást. Nemzeti szocialista álmok szempontjából „sajnos” a körülmények folytán von Papen közönséges módon kudarcot vallott diplomáciai csel szövényeivel. Egyszerűen hoppon maradt. Kiderült, hogy Papen csak ott tud érvényesülni és csak ott tud ártani, ahol a saját fajtestvéreivel áll szemben. Idegen talaj nem konvenial neki. Most megbukott von Papen és hosszú időre kegyvesztett lett a német kancellár palotában.

Staniol-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Az új „SCHMOLL-PASTA” cipőtisztítási módszer

1. A cipőket jól megtisztítjuk a piszoktól és portól.
2. Két ujjunkra csavart vászonronggyal pasztát dörzsölünk a bőrbe. Ily módon a régi piszokréteg teljesen feloldódik és az új paszta behatol a bőr pórusaiba.
3. Egy puha ronggyal a cipő egész felületét gyorsan dörzsöljük, illetve fényesítjük. Ezen egyszerű módszer elegendő a bőr jókarbantartására és cipőink is szépen fénylenek.

RAGYOGÓ FÉNY:

Miután a cipőket a fenti eljárás szerint megtisztítottuk, a rongynak egyik tiszta részét újból két ujjunk köré csavarjuk, előbb erősen vízbe mártjuk, majd pasztába és ezt könnyedén a bőrre kenjük. Ezután a cipőt száraz ronggyal gyorsan dörzsöljük. Az így nyert fény sok örömet szerez Önnek! Ezen módszer alkalmazásával sok pénzt takaríthatunk meg.

a) Megtakaríthatjuk magunknak a kefék árát és takarékoskodunk a cipőpasztával is, mert a cipőkről a kefékre sok cipőpaszta ragad. Ezenkívül feleslegessé válik a keféknek benzinnel való tisztítása.

b) Az egész pasztamennyiséget felhasználjuk a bőr jókarbantartására és fényesítésére. Így a bőr pórusaiba nem hatolhat be a víz, vagy a folyékony sár. A ragyogó fény tartós, néhány napig tart és a cipőbőrt megfelelően ápoljuk.

SCHMOLL-PASTA S. A.

BRAȘOV
Diaconul Coresi No. 7.
Telefon 410.

BUCUREȘTI IV.
Bulev. Barol I. No. 81.
Telefon 3-91-78

Hol szavaznak Biharmegye és Nagyvárad választói

A megyében huszonkilenc, Nagyváradon öt szavazó körzet lesz

Kolozsvár, május 27. A kolozsvári táblai főelnök megszabta a június elsejei képviselőválasztásra a biharmegyei választói körzeteket. Biharmegyeben 24 körzet lesz.

I. körzet: Élesd (község-háza), II. Brátka, III. Esküllő (község-háza), IV. Belényes (járásbíró-ság), V. Szudrics (elemi iskola), VI. Pokola (jegyzőség) VII. Bél (község-háza), VIII. Ökrös (község-háza), IX. Magyarcséke (község-háza), X. Szombat-ság (község-háza), XI. Margitta (község-háza), XII. Hagymádfalva (község-háza), XIII. Pappfalva (község-háza).

XIV. körzet: Nagyszalonta (városháza). — Itt szavaznak: Nagyszalonta, Árpád, Homorog, Jánosda, Madarász, Tulka község szavazói.

XV. körzet: Biharillye.

XVI. körzet: Cséffa (község-háza). Itt szavaznak: Cséffa, Átyás, Bikács, Inád, Marciháza

XVII. körzet: Székelyhid (község-háza). Itt szavaznak: Kágya, Csanálos, Csokaly, Kö-

bőlkut, Kereki, Érolaszi, Szentjobb, Hegyközszenmiklós és Asszonyvására.

XVIII. körzet: Bihardioszeg (község-háza). Itt szavaznak: Bihardioszeg, Hodos, Parhida, Nyüved, Félegyháza, Szentimre, Paptamási, Vajda.

XIX. körzet: Tenke (község-háza). Itt szavaznak: Tenke, Feketebátor, Fono, Gepis, Moc-sár, Rapa, Feketot.

XX. körzet: Tenkehosszuaszó Itt szavaznak: Tenkehosszuaszó Kövesd, Görbed, Nyárszeg, Osand, Sititelek.

XXI. körzet: Nagykocsuba, (község-háza). Itt szavaznak: Nagykocsuba, Belfenyér, Kápolna, Káraszó, Késa, Gyanta, Feketeagyires, Petid, Tenkeszép lak.

XXII. körzet: Vaskó (község-háza).

XXIII. körzet: Nagyvárad-környéki falvak. A nagyvárad-i Holban-uccai elemi iskolában szavaznak Váradszőlős, Szent-andrás, Biharpuspöki, Fugyivá-sárhely, Köröshosszuaszó,

Hegyközsárdobágy, Hegyköz-ujlak, Hegyközpályi.

XXIV. körzet: Bihar (község-háza). Itt szavaznak: Kis-szántó, Nagyszántó, Kovácsi, Hegyközc-satár, Tóttelek, Szalárd, Bihar.

XXV. körzet: Körösgyires (község-háza). Itt szavaznak: Körösgyires, Körösszeg, Vizes-gyán, Tarján, Palota, Szentjános, Bors, Berettyó, Rojt, Románszentmiklós, Feketeagyires.

XXVI. körzet: Nagyürögd (község-háza). Itt szavaznak: Nagyürögd, Váradles, Chisirid, Pósalaka, Sályi, Apáti, I. Ferdinand telepes község, Gyapju.

XXVII. körzet: Szentmárton (elemi iskola). Itt szavaznak: Félix-fürdő, Szentmárton, Hájó Püspökfürdő, Betfia, Kér, Alsóhidis, Felsőhidis, Kardo, Nyárló, Felkér, Rontó, Alpár, Szenttelek.

XXVIII. körzet: Fegyvernek (elemi iskola).

XXIX. körzet: Mezőtelegd Itt szavaznak: Szakadát, Bars,

Telkes, Zaránd, Szabolcs, Kisenő, Bottyán, Kopacsek.

A nagyvárad-i szavazó körzetek

A rendelkezés szerint a nagyvárad-i szavazó polgárok a következő helyeken szavaznak:

I. Intellektuális foglalkozásuak A—K kezdőbetűig a városházán.

II. L—Z kezdőbetűig a Regele Carol uccai zsidó liceumban.

III. A kereskedelmi és ipari foglalkozásuak a Gojdu liceumban szavaznak.

IV. A földműves és fizikai munkások A—K betűig a Delavrancea uccai elemi iskolában.

V. L—Z betűig a St. O. Iosif (Szőlős) uccai Alexandru Roman gimnáziumban szavaznak.

Iratok nélkül senkise utazzon el munkát keresni

Nagyvárad, május 27. A polgármesteri hivatal közli mindazokkal, akik eltávoznak a város területéről, hogy lássák el magukat igazolásukra szolgáló irásaikkal, mint személyazonossági, születési, katonai igazolvány, valamint a lakásváltást igazoló iratokkal, mivel ezek hiányában sehol elhelyezkedést nem nyerhetnek s kénytelenek lesznek az iratok miatt hazajönni.

Vérbeli angol történel

Virágcsokrot küldött királynéjának az autóbaleset miatt hibás soffőr

Mary angol angol anyakirályné eltogadta a küldeményt

London, május 27. Albert Cooper soffőr, akinek hibájából Mary anyakirálynét autóbaleset ért Malborough-House-ba virágcsokrot küldött a beteg anyakirályné részére. Később a soffőr telefonon érdeklődött az anyakirályné magántitkáranál a beteg állapota iránt. A titkár közölte vele, hogy az anyakirályné elfogadta a virágokat. A soffőr ezután szövegileg is sajnálatát fejezte ki a történet felett.

Barcza György londoni magyar követ, Horthy Miklós magyar kormányzó megbízásából érdeklődött Mary anyakirályné állapotáról és a szerencsés menekülés alkalmából őszinte jókívánatait tolmácsolta. Mary anyakirályné jóleső hálával köszönte meg a magyar kormányzó szívélyes érdeklődését. Egyébként a kiadott orvosi jelentés szerint az anyakirályné az éjszakát nyugodtan töltötte, szemfájdalma enyhült és állap

potában örvendetes javulás állott be.

Mary anyakirályné látni akarja a windsori herceget

London, május 27. A „Daily Express” c. angol lap értesülése szerint Mary angol anyakirályné kifejezte azt az óhaját, hogy látni szeretné a windsori herceget, aki hosszú angliai távolléte után még nem találkozott az angol anyakirálynéval.

meleyeket a különböző vidékek viszonyaihoz alkalmaznak.

Meg lehet állapítani, hogy lassanként lemondanak a gigan tománia-ról, amit a nehéz tankok képviseltek és amelyek a lakosság csodálatát vívták ki a parádékon.

A légi haderőnek 6—7 ezer repülőgépe van. Az orosz repülőgépek tudvalevőleg amerikai modellek után készülnek.

Ha egyes megfigyelők a szovjet pilótákat azzal is vádolják, hogy a parancsok teljesítésében nem elég pontosak, a szovjet legélesek bírálói is elismerik, hogy

a szovjet pilóták bátorságával és halálmegvetésével senki más nem versenyezhet.

Két év óta Oroszország energikusan hozzáfogott tengerészete újjászervezéséhez, ma kitűnő flottája van, 6 vagy 7 modern cirkálója, 210 tengeralattjárója.

A szovjet vezetők őszinték akkor, amidőn azt állítják, — hogy a Szovjet unió nem akar háborút. A háború nem hozhat semmiféle előnyt a szovjetnek. A Szovjet azonban őszinte akkor is, amidőn azt mondja, hogy nem kívánja a mindenáron való békét. Tudva levő, hogy a Szovjet felfogása mindig az volt, hogy a háború elhárításának egyetlen módja a fenyegetésekkel szembeni hátrahúzó ellenállás — fejezi be feltűnésteltető cikkét a Timpul.

Kerékpár

és varrógép javítást autogén hegesztést garancia mellett lego csőben végez

JAKAB m. szersz. Oradea Avram Iancu u. 5.

A „Timpul” méltatja a Szovjet hadsereg erejét

Mit ír a külügyminiszter lapja az orosz haderőről

(București.) A „Timpul” című lap Gafencu külügyminiszter lapja, miután beszámol londoni és moszkvai jelentések alapján arról, hogy az angol-francia-szovjet szerződés megkötése küszöbön áll — cikket közöl a szovjet haderőről. A cikk miután a külügyminiszter hivatalos álláspontját tükröző lapban jelent meg, kétségtelenül igen nagy jelentőségű.

„Bármiként legyen — írja a Timpul, nem felesleges, ha röviden bár, de a lehető legobjektívabb módon bemutatjuk — mit képvisel a szovjet tényező a világerők sakkjáráján.

A szovjet hadsereg békelettszáma legalább 2 millió ember. A gyalogos hadosztályok tényleges számát nemrégiben emelték fel 13 ezer főről 18 ezer főre.

A szovjet hadseregnek legalább 50 ezer tisztje van. Minden évben 5000 tiszt kerül ki a katonai iskolákból. A szakértők szerint ugyan ezekben az iskolákban az oktatás meglehetősen korlátozott, de később a bizonyos rangfokozatot már elért tisztiek a katonai akadémián folytatják tanulmányaikat.

A szovjet hadseregben elvégzett „tisztogatások” a külföldiekben gyakran azt a hiedelmet keltejték, hogy a szovjet hadsereg demoralizálva van.

Egy hadsereg moráljának elvesztése azonban látható és nem utkolható jelekből szokott nyilvánvalóvá lenni: a legénység rossz kinézése, lázadások, a kaszárnyákban, incidentek a polgári lakossággal. Nos, ezen szimptomák közül a Szovjetben egyetlen egy sem volt

tapasztalható. A hadsereg magatartása és kinézése kitűnő. Intézkedések történtek a hadsereg vezetői tekintélyének megerősítése és a komiszárok szeszélyeitől való megóvása érdekében.

Egy év óta a szovjet hadvezetőség különös figyelmet szentel a tüzérségnek és a káderok sorozásának. A legelőrehaladottabb mértékben motorizált szovjet hadsereg megtartott még egy jelentős lovasságot is, amelynek különös jelentősége van egy olyan országban, ahol a tél és az ellátási nehézségek esetleg megakadályozhatják, vagy késleltethetik a motorizált egységek akcióit.

A parádéból ítélve, a szovjet hadseregnek igen sok motorizált fegyvere: páncélautója, könnyű és középtankja van, a

zalt szovjet hadsereg megtartott még egy jelentős lovasságot is, amelynek különös jelentősége van egy olyan országban, ahol a tél és az ellátási nehézségek esetleg megakadályozhatják, vagy késleltethetik a motorizált egységek akcióit.

Amikor a perceptor a közben öngyilkossá lett tisztviselőre háritja a vádat

A tábla is elítélte a volt tileagdi perceptor

Nagyvárad, május 27. Toie Dumitru Susturus községbeli földműves feljelentette Popa Teodor tileagdi perceptor. A feljelentés szerint Toie a perceptornak átadott 6000 leif azaz, hogy vegyen adóbont ezért az összegért és egyenlitse ki 19 ezer leif kitevő adósságát. A perceptor azonban sem az adó hátralékot nem rendezte, sem a pénzt nem adta vissza. A törvényszék előtt Popa azzal védekezett, hogy Toie nem neki, hanem egy Kanalas nevű pénzügyi tisztviselőnek adta át az összeget, aki időközben öngyilkosságot követett el és meghalt.

A törvényszék ennek ellenére egy évi fogházra ítélte Popát. A perceptor felebbezett az ítélet ellen és a tábla előtt Filip Jusztin ügyvéd védte. Itt a feljelentő is úgy vallott, hogy a szóbanforgó összeget valóban nem Popának, ha-

nem az időközben öngyilkos lett Kanalasnak adta át és csak azért tette meg a feljelentést a perceptor ellen, hogy a pénzéhez jusson. A tábla ezen

az alapon helyt adott a felebbezésnek és a perceptor büntetését három hónapi fogházra mérsékelte.

A magyar-lengyel barátság

Varsó, május 27. A Magyar Lengyel Társaság elnöke érdekes nyilatkozatot adott a lengyel-magyar barátság fejlődését illetően. Az elnök kijelentése szerint Magyarország baráti álláspontját Lengyelországgal szemben nem befolyásolja az a baráti viszony, mely Magyarország és Németország között jelenleg fennáll. Az elnök utalt arra, hogy abban az időben, amikor Németország és Olaszország között átmenetileg feszültté vált a helyzet, Magyarország úgy Németor-

szággal, mint Olaszországgal szemben továbbra is fenntartotta baráti kapcsolatait, sőt azokat ki is mélyítette. A német baráti viszonyt az a körülmény okolja meg, hogy Magyarországnak Németországgal közös határa van és ennek révén a német birodalommal szoros gazdasági kapcsolatokat tart fenn. Magyarország egyébként magyar politikát folytat és ez mentes minden idegen befolyástól.

EMLEKEZÉS FEHÉR DEZSŐRE

Dr. Zoltán Jenő, a „Magyar-ság” felelős szerkesztője mondotta el az alábbi emlékbeszédet Fehér Dezső főszerkesztő vasárnapi sírhő avatásán.

Amikor Fehér Dezső egy fél századdal ezelőtt, mint messzi ről jött ismeretlen kis néptani-tó először nézett körül ebben a városban, — akkor még Várad a vidéki kis városkák egyenletes nyugodt, álmát aludta, a kispolgári jólét zavartalan tespedtségében és messziről hebegte el a föld alatt dübörgő és feltörni készülő társadalmi, nemzeti és munkásproblémákat, melyek csak irritáltak volna a jóllakottak könnyű emésztését. Választások előtt a hivatalos szónokok bőven üritették poharaikat a polgárság és kalonáság jóviszonyára, azután itt-ott bekenték a fájó társadalmi sebeket egy kis ártalmatlan reformszociális olaj cseppel, az általános, titkos választójog mellett is megengedtek egy ici-pici demagógiát. Ez volt a politika.

A szó mai értelmében vett újság akkoriban még nem létezett. A 80-as években a déli órákban Budapest felől érkező ugynevezett Alföldi gyorsvonal összeütközött az ellenvonattal és számos halálos áldozat volt, még számosabb sebesülésekkel. Várad akkori egyetlen újságja, mely egyébként 8—12 oldalon megjelenő napilap volt, az országos és bizonyos vonatkozásokban lokális jellegű szomorú szenzációról egy 8—10 soros hírt adott azzal, hogy váradiai és biharmegyeiek is vannak a halottak között, de helyszük miatt csak másnap foglalkoznak majd a vasúti szerencsétlenséggel. — Ugyanabban a számban néhai boldogult emlékü Rátkay bácsinak, volt toranánárunknak egy másfél kolumbán felhívása volt a gyerekekhez, amelyben a selyemhernyótenyésztés mezőgazdasági és ipari jelentőségét fejtegeti egyébként igen dicsérendő intenciókkal és arra hívja fel a figyelmet, hogy a Dóry szigeten ingyen hernyópetét kaphatnak az érdeklődők. Nyilván ez a hosszabb lélekzetű cikk okozta a helyszükét. Ez volt a sajtó.

Ebben az időben kezdte meg működését Fehér Dezső. Eleinte csak mint amatőr bedolgozik az újságba, majd vicciapót szerkeszt, de már mutatkoznak az oroszlanör-mők. A város hangadó társadalmába kezd felfigyelni. Egyszer csak kirukkol egy önálló újsággal. A hang újszerű és harcos. És a lapot kombattán-sok írják. Ötleteket vetnek felszínre, melyeknek realizálásá-ha hatalmas sajtópropagandát

fejtenek ki. A város egyszerre ébredni kezd, nő, fejlődik, emelkedik a metropolisok sugárzásának irányában. A dirigenspálcát mindenütt Fehér Dezső tartja a kezében. Ahol a rátermettségnek csak egy szikráját látja megcsillogni, már ott van, már pártolja, adminisztrálja, irányítja. — Ady Endrék és Zoltán Bélák szabadulnak fel műhelyében. Megható megértéssel deferál a zenik szertelensége előtt, utána enged szeszélyeiknek és egy bölcs mosolyával veszi tudomásul, hogy a zeninek min-dent szabad. A polgári társadalom akkoriban élte ki a fraternitét, egalitét és liberté politikai ideológiájának beteljesedési formáját és a szabad, nyugalmas korszakban az igazán értékes egyéniség könnyen törhetett ki és kérhetett eget. Fehér Dezső törékeny vállain ra gyogó karrieret ivelték magasba.

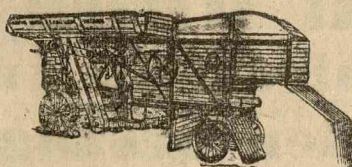
Biró Lajos mondotta, hogy a sajtó olyan, mint amelyet a közönség megérdemel. És Fehér Dezső éles szeme, őszitőnős újságíró érzéke maradéktalanul teljesítette ezt a feladatot. Aki a régi Nagyvárad társadalmi és szellemi keresztmetszetének pontos tükrét akarja megismerni, annak csak a Fehér Dezső rezsimjében szerkesztett Napló köteteket kell nyitott szemmel áttanulmányozni és kísérteties hűséggel bontakozik ki a békebeli Peceparti Páris sajtóságos hibáival és letagadhatatlan erényeivel.

A toll munkása volt, de elégett, felaprózódott a napi robotos munkában. Bő tarsolyából pazarul szórta a ragyogóbbnál ragyogóbb ötleteket, de megvalósítani legfeljebb csak mások tudták, mert a mindig fenyegető nyomdászamlát kellett rendeznie. Bigott rajongója volt mesterségének, melyet szent hivatásnak tekintett és azt a Fehér Dezsőt aki egy fakir szent megszállottságával csüggött az újságírás áldatlan hitvallásán, — az apró, szürke napi gondok tulságosan lehúzták a föld piszkos szintjére és ezért és csak ezért kellett neki tulságosan közel kerülni a kis polgárok krajzlerosi mentalitásához. Állítom és hirdetem, hogy ennek dacára kevés olyan filantrop lótot-futott ennek a városnak az utcáin, mint amilyen Fehér Dezső volt.

Már ötödször szökkennek szárba a virágok Fehér Dezső sírján, mióta egy csunya napon örökre kiesett kezéből a toll.

Micsoda fantasztikus, milyen átfoghatatlan változása történt azóta az időnek és eszméknek. Milyen áthangolása

A HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH BUDAPEST HSCS



„SUPERIOR” típusú cséplőgépek 1938. évi munkája is beigazolta, hogy az alkalmazott technikai javítások és pedig: a rendkívül bőven méretezett rázó és szita felületek a dob alatti szab. törekrosta, nagy dobámmérő, harmadik szétosztó berendezés automatikus szélszabályozó készülék, egyetlen mozdulattal beállítható dobosár, szelelővel működő kalászemelő, háromrészes dobosár, szegcselt ráma, újrendszerű kettős magfogó berendezés, minden várakozást felülmúló

NAGY TELJESÍTMÉNYT ÉS TÖKÉLETES TISZTA MUNKÁT EREDMÉNYEZTEK. — Nyersolaj traktorok, valamint összes egyéb mezőgazdasági gépek legteljesebb kivételben kaphatók, „CORVINUS” Turnatorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A. Secția Mașini Agricole, Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 62. Kerületi képviselő WOHA.N.A és Tsa Utóda R. T. Oradea Alcea Romei 1.

és ártétegeződése az egykor hitté és evangéliummá merevedett fogalmaknak.

Még olyan időben távozott, amikor a gyűlölet hullámai csak nyaldosták az emberi civilizáció partjait, de még nem csaptak túl rajta. Szörnyűséges tragédiája az élőknek, azoknak az élőknek, akik még jócskán merithettek az emberi méltóság és egyéni szabadság sekélyes kutjaiból, — hogy azt kell mondanunk e sir előtt, hogy feledhetetlen emlékű lakója idejében távozott el erről a megszállt földgolyóbisról. Nincs tragikusabb emberi sors, mint egy hosszú élet végén megszállni, lesújtva, megalázva és reménytelenül összetörve látni és tudni azokat a principiumokat, melynek igazságában és tisztaságában egy életen keresztül a dogmák misztikus erejével hitt. Bizony, boldogult kedves Fő-szerkesztő ur, halálosan mellbe ütötték a világháboruban anélkül is megrokkant beteg, melyet hol emberi kultúrának, hol felvilágosultságnak, néha pedig egyetemes emberi

szolidaritásnak szerettünk nevezni. Azóta még a szeretet is harcos jellegű öltött. Valamikor úgy mondták, hogy háborus uszítás, ma úgy nevezik, hogy népi dinamizmus. Valamikor úgy hívták, hogy idegen vadászterület, ma élettér, de tilalmi idők nélkül. Valamikor úgy hívták, hogy irgalom és könyörület, — ma neuraszténias gyengeség. Ami nemrég még nacionalizmus volt a szó nemes értelmében, azt ma fajvédelemnek nevezik a szó legvadabb értelmében.

Boldogult Fehér Dezső fő-szerkesztő ur! Kőbe faragott toll hirdeti soha nem muló emlékét. Faragjuk ezzel a tollal erre a stílusos emlékkőre, amit éppen most izen messze Amerikából Reményik Zsigmond, ez a nagy magyar hívó: „Hiszek a népek testvérségében, az értelem diadalában, az emberi természet alapvető alkalmasságában a derék és jó dolgokra.”

Elevenek és holtak. Hig-yünk mi is és legyen béke ve-lünk.

Elhagyta családját 15 napi fogházra ítélték

Nagyvárad, május 27. Manoilé Ion aknasugatagi munkás elhagyta feleségét és kisgyermekét és az okiráltságba költözött. A családjáról nem gondoskodott és kétségbeesztő helyzetbe kerültek. Manoilét ekkor a családi otthon elhagyása ci-

mén feljelentette a felesége. A máramarosszigeti törvényszék egy hónapi fogházra büntette a hűtlen férjet. Manoilé felebbezett az ítélet ellen és a tábla 15 napi fogházra mérsékelte a büntetést.

Öt embert súlyosan, hatot könnyebben megsebesített a mezőn felrobbant gránát

București, május 27. A giurgiui hatóságokhoz beérkezett jelentés szerint a Stirbei Voda község közelében egy, a mezőn dolgozó gyermek a világháborúból visszamaradt, fel nem robbant gránátot talált. Petre Radoiu földesgazda fészegetni kezdte, mire a gránát felrobbant és öt embert súlyosan, hatot könnyebben megsebesített. Petre Radoiu és Tudora Maria asszony belehaltak sérüléseikbe, míg Florea Popa, Marin Cernat, Ion Stanea és

Dominica Nechisoiu súlyosan megsérültek.

Hasonló szerencsétlenség történt ugyancsak tegnap Dadilov község legelőjén, ahol Stan Chiru 16 éves vlascamegyei pásztor gránátot talált. A gránát felrobbant és azonnal megölte.

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

KI AZ A GENEVIEVE TABOUIIS?

Riport a leghíresebb francia újságírónőről, akit csaknem minden országból kitiltottak cikkei miatt

Egon Erwin Kisch, Albert Londres, Knickerbocker nevét minden művelt olvasó ismeri. Hasonlóképpen kevesen vannak, akik ne tudnák, kicsoda egy Vladimir D'Ormasson, Virgilio Gayda, vagy Pertinax. Az újságírás ragyogó nevei ezek, az előbbieket azok, akik a történeteket, az eseményeket éles szemükkel meglátva közlik az olvasó millióival, — a riporterek, — az utóbbiak azok, akik a világtörténelmi tényeket regisztrálják, következtetéseket vonnak le belőlük, megítélik az embereket arra, hogy egy új protokoll milyen változást hoz a nemzetközi élet konstellációjában, egy politikus elhangzott beszéde milyen új utakat nyit, vagy milyen régít zár le.

Ezek között a ragyogó nevek között toglal helyet valahol a középuton, a publicista és riporter között egy közepkorú francia nő, aki nem gyengébb szemű a legjobb riporterekénél és nem szűkebb látókörű a legnevesebb publicistánál és mégis, alig-alig ismerik a nevét.

Genevieve Tabouisról van szó, a haladószerű francia újságírás egyik gyöngyéről, akit hazájában rajongással, vagy fékezhetetlen gyűlölettel vesznek körül, de akit külföldön ugyiszólván csak a beavatottak — főleg a politikai élet vezetői — ismernek és ismernek el.

Hogy miért nem tett világhírnévre szeri Genevieve Tabouis, erre nehéz felelni. Újságírói ténykedése nem egyszerű történelemforrás volt, leleplezéseit világsszenzáció számba mehettek volna — ha nem ő teszi.

De Genevieve Tabouisnak egy súlyos hátránya van. Nem az, hogy nő, ma már ezt megbocsátónak tartja a tehetségével szemben a világ közvéleménye. De az, hogy izzig-vérig, százszázalékosan demokrata, a szó legszorosabb haladó polgári értelemben.

Ez pedig nem ügyes dolog egy újságíró részéről. Mert bár a demokráciák még mindig és előreláthatóan még sokáig kezükben tartják a világuraimat, mert bár a demokrácia még mindig a nagy francia forradalom jelszavait, a szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hordja zászlaján, mert bár a demokrácia még mindig legszentebb meggyőződésből küzd a népért, a demokráciának nincs népe, nincs tömege. A mai, felajzott idegű időkben a tömeg szélsőjobb, vagy szélsőbaloldali, de mindenképpen intronizáns.

És egy újságírónak, ha népszerűséget akar, el kell köteleznie magát valamelyik szélsőség felé és nem maradhat az, aminek tulajdonképpen lennie kellene: az igazságot

A bezárt kapuk sora

Igaz, munkássága, az igazság keresése önkéntelenül szembeállította a jobboldali áramlatokkal. De mindig csak addig jutott el, hogy a fasizmus csínjeit leleplezze, sohasem addig, hogy abból propaganda-fegyvert kovácsoljon az

és a teljes igazságot kutató laboráns.

Genevieve Tabouis pedig nem tudta elkötelezni magát soha.

ellentábor számára.

De aztán leleplezésben utól nem éri senki. Aninek jele, hogy:

Örök időkre kitiltották Olaszország területéről.

Örök időkre kitiltották Németország területéről.

Örök időkre kitiltották Spanyolország területéről.

Figyelmeztetést kapott az arab nagytanácsból, hogy araboklakta területen életéért felelősséget vállalni nem tudnak.

Figyelmeztetést kapott Tokiótól — holott Japánban még sohasem volt — hogy amennyiben Japán területre teszi a lábát azonnal elfogják.

Hát ennyi azt hisszük elég egy külföldön névtelen újságíró számára a közfelfűnésből.

Néhány apró világtörténelmi leleplezés

De mindenkinek be kell látnia, hogy a jobboldali államok egyike sem adtak ki rendelkezést, vagy figyelmeztetést megfelelő és érthető ok nélkül.

Olaszország az abesszin háború alatt tiltotta ki Genevieve Tabouist azért a fényképes riportért, amelyet az olasz csapatok behajózásáról írt és amelyben bemutatta, hogy a „lelkes” olasz hadsereget a háború negyedik hónapjában korbáccsal és gépfegyverek torka előtt hajtották fel a dicsőséges hadszíntérre induló hajóra.

Németország azért a riportjára tiltotta ki a francia újságírónőt, amelyben bebizonyította, hogy a német külügyi hivatal hatalmas összegeket fizetett Lindberghnek azért az információért, amelyet az orosz légi haderőről adott és amelynek közvetlen következménye volt a müncheni tragédia.

Spanyolország ugyancsak egy fényképes riportért tiltotta ki: a riport és a fényképek azt mutatták, be hogy milyen kitörő örömmel fogadta a „felszabadított” városok lakossága a nemzeti hadsereget. A képek az ujjongó lakosság tömegkivégzését ábrázolták.

Az arabok sem ok nélkül idegenkednek tőle, hiszen ő volt az, aki leleplezte a kairói központtal működő, német vezetés alatt álló arab náci propaganda szervezetét. Ezt a riportját egyébként néhány hónappal ezelőtt a Friss Újság is közölte kivonatolva.

Végül Japán azért haragudott meg Genevieve Tabouist, mert a japán hivatalos veszteséglistán szemben leköszölte fekszmilében három Kinában harcoló japán hadosztály jelenlétét, amely szerint a három hadosztály veszteséglistája magában nagyobb, mint amennyit a lakosságot a japán kor-

mány az egész háború veszteséglistájaként közölni ajánlatosnak tartott.

Genevieve Tabouis keveset utazik, de akkor mindig éppen oda, ahová kell. És ahol egyszer megfordult, oda má-

sodszor aligha térhet vissza. Ez is újságíró-siker.

És ha ő ezzel a sikerrel megelégszik, senkinek semmi köze hozzá.

De azért azt hisszük, érdemes volt nevét megismertetni az olvasóval.

Révész Gyula.

„A gyónás titka”

Amikor két írásszakértő nem tud meg-egyezésre jutni egy rágalmozási perben

Nagyvárad, május 27. Nédelu Neguita szilágy megyei szentpéterfalvai lelkész névtelen levelet kapott, amely a „gyónás titka” felcímmel súlyos sértéseket tartalmazott. A pap úgy gondolta, hogy a levelet Docu Traian járásbíró-sági tisztviselő írta és becsületsértés és rágalmozás címén feljelentést tett ellene. A zilahi járásbíró-ság felküldte a levelet Bukarestbe, ahol Henri Stahl táblai írásszakértő megállapította, hogy a levelet — Docu írta. Miután pedig a feljelentés becsületsértés és rágalmozás miatt történt, az ügyet áttették a zilahi törvényszékhez. A törvényszék újabb írásszakértői véleményt kért és Kernbach doktor kolozsvári írásszakértő megállapította, hogy a levelet, minden valószínűség szerint — nem Docu írta. A törvényszék így a bűncselekményt nem rágalmozásnak, ha-

nem becsületsértésnek minősítve felmentette a vád alól Docu-t. A sértett nevében dr. Turja Miklós felebbezést jelentett be. A tábla azonban megállapította, hogy becsületsértési ügyben végső fokon a törvényszék illetékes és helybenhagyta a törvényszéki ítéletet.

Kienc éves kisleány megakadályozott egy öngyilkosságot

Iasi, május 27. Arionescu Vasile 38 éves, Malu ucca 8. szám alatti lakos fel akarta akasztani magát háza udvarán levő raktárba. Az utolsó pillanatban észrevette Roz Aneta 9 éves leánya az öngyilkossági kísérletet és volt annyi lélekjelenléte, hogy egy késsel elvágta a köteleket és megmentette az öngyilkosjelölt életét.

Papír és írószerek

nagy választékban

Pászor Ede papírkereskedésben

Piața Mihai Viteazul 4. szám.

Kibővítik rövidesen a román-jugoszláv katonai egyezményt

Ofelsége II. Carol király és Pál régensherceg közeli találkozásjáról ír a francia sajtó

Páris, május 27. A francia sajtó minden megjegyzés nélkül közli azokat a londoni forrásból származó jelentéseket, amelyek szerint Ofelsége II. Károly király legközelebb találkozni fog Pál régensherceggel. Londoni jelentések szerint erre a találkozásra azután kerül sor, ha a román-lengyel tárgyalások már megkezdődtek. A jelentések tudni vélik, hogy a királyi találkozó célja az lenne, hogy a két ország között jelenleg fennálló katonai egyezményt általánosabb jellegűvé tegyék.

Tíz évi fegyházbüntetésre ítélték az álarcos temesvári rablót

Temesvár, május 27. Két férfi, akik közül az egyiknek fekete álarc volt, az elmúlt évben október 28-án a reggeli órákban behatolt a gyárvárosi Sofia Imbroane 56. számú házba, ahol akkor Cseke László iparos 70 éves felesége tartózkodott egyedül. A banditák az asszonyra támadtak és addig fojtogatták, amíg megmutatta, hol tartja megtakarított pénzét. A rablók a szekrényben több ezer lejt készpénzt és huszezer lejt értékű ékszert találtak. A pénzt és az ékszereket magukhoz vették és elmenekültek. Cseke Lászlóné feljelentése a rendőrség megindította a nyomozást és néhány óra múlva Farkas Illés és Janos Marin személyében elfogták a tetteseket. A nyomozás során őrizetbe vették Janos Marin feleségét is, akit azzal gyanúsítanak, hogy az ő felbujtására követte el a rablótámadást. Ezenkívül az a gyanu is felmerült, hogy Farkas Illés még Dinnyés községben is elkövetett rablótámadást, amelynek Olariu Ioan segédkezett volna neki. A dinnyési rablást a nyomozás adatai szerint Veselinov Lazar cipész készítette elő.

A temesvári büntetőtábla két nap előtt tárgyalta az

ügyet, tegnap délelőtt pedig kihirdette az ítéletet, amely szerint Farkas Illést tíz évi kényszermunkára ítélte, míg Janos

Marint hét évi börtönbüntetéssel sújtotta. A másik három vádlottat a büntetőtábla felmentette.

Huga védelmében leütötte sógorát

Szolnok, május 27. Karcag határában a csendőrök egy férfit holttestre bukkantak. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkosság áldozatát eseti ember Szeszták István, 40 esztendő karcagi juhász. A nyomozás során a csendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot Barczai Barna 26 esztendő gazdálkodó, a juhász sógora követte el. Barczait őrizetbe vették és kihallgatása során beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Elmondotta, hogy sógora jelenlétében összeveszett

feleségével, aki neki huga. A veszekedés hevében Szeszták kést rántott és azzal támadt az asszonyra. Barczai huga védelmére kelt és leütötte sógorát, aki az ütések következtében meghalt. A gyilkosság után Barczai és Szesztákné a falu határában levő lucernásba szálították a meggyilkolt holttestet. A tetteseket letartóztatásba helyezték.

Felmentették a zugirászat tal vadolt 89 éves maramarosszigeti nénikét

Nagyvárad, május 27. Mendelovits Rezsín 89 éves közismert maramarosszigeti zugirászt az Ügyvédi Kamara határozatilag kitiltotta a törvényszék épületéből. Az öreg asszony egy idézésre ennek ellenére megjelent a törvényszéken. — A maramarosszigeti ügyészség vád alá helyezte a 89 éves zugirászt nőt. Mendelovits Rezsín azzal védekezett, hogy polgári perben — a saját ügyében — jelent meg és a megjelenésre a törvényszéki elnöktől is engedélyt kért. Az ügyészség szerint az Ügyvédi Kamarától kellett volna engedélyt kérni és a személyes megjelenésre sem volt szükség, mert — volt ügyvédje is. A törvényszék ezért 3000 lejt pénzbírságra ítélte az öreg asszonyt. Mendelovits Rezsín felekezett és a tábla előtt azzal védekezett, hogy kénytelen volt megjelenni a tárgyaláson, mert az ügyvédi meghatalmazás nem volt szabályszerűen ki-

állítva és azon nem tüntették fel a meghatalmazás tárgyát. A tábla helyet adott az idős zugirászt felebbezésének és felmentette a vád alól.

Betörőket ítélt el a tábla

Nagyvárad, május 27. Az elmúlt év folyamán a nagyvárad-i rendőrség elfogta Tóth Gyula közismert, veszedelmes betörőt és Mara Sándor nevű társát. A két betörő összesen több mint tíz betörést ismert be. A törvényszék Tóth Gyulát három évi fogházra, Marát nyolc havi fogházra ítélte. A betörők felebbeztek az ítélet ellen a tábla azonban a felebbezést elutasította. A négy hónapos vizsgálati fogságot azonban beszámítják a büntetésükbe.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászonn, damaszt zefir és női nyári kelmek nagyon olcsó árban érkeztek

STEINER maradványokhoz
Oradea, Calea Victoriei 3. udvarban.

A romlott sajtótól 70 ember bekegdedt meg Bucarestben

Bucaresti, május 27. Romlott sajtó forgalombahozatalából kifolyólag több mint hetven mérgezési tünetek között való megkegedés történt a fővárosban Tanasescu dr. a fővárosi tisztifőorvosa bevezette a vizsgálatot.

A hűtlen községi bírót 4 havi fogházbüntetésre ítélték

Nagyvárad, május 27. Marchis Gheorghe és Borha Ioan Felki község községi vezetőit hűtlen kezelés miatt a vádlottak padjára ültették. Marchis Gheorghe albiró a legelő-díj fejében 2000 lejt szedett be a falusiaktól, Borha Ioan bíró pedig 3000 lejt vett fel és a pénzt nem fizették be a községi pénztárba. A törvényszék Marchis Gheorghet 3 hónapi, Borha Ioant 4 hónapi elzárásra ítélte. Felebbezés folytán a tábla foglalkozott az ügyekkel és a tábla a törvényszék büntetését helybenhagyta az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztették.

Saját termésk
FAJBOROK
kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
6 " vétélnél 9 Lei
Mergitai Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. rúchsi paota

Hatóságilag bezárt üzemet köteleles minimális adót sem fizetni

Nagyvárad, május 27. A szatmári Uránia Rt. mozgófényképszínház bejelentette a kincstárnak, hogy a mozi, hatósági rendelettel bezárták és tekintettel arra, hogy a vállalatnak más jövedelme nincs felszámol. A kincstár a bejelentést tudomásul vette azzal, hogy a felszámolás alatt levő vállalat minimális adó fizetésére van kötelezve. Az Uránia ez ellen a határozat ellen felebbezést jelentett be, azonban

a felebbezést elutasították. A vállalat most felfolyamodással élt a táblához, ahol dr. Steiner István ügyvéd képviselte a vállalatot. A tábla határozottan kimondotta, hogy miután hatóságilag megszüntetett üzemből van szó, amely semmiféle tevékenységet nem folytathat, reá a minimális adó fizetésére vonatkozó törvény intézkedései nem alkalmazhatók és elrendelte a kivetett adó törlesztését.

Apróhirdetések

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jó
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagytapasztalásokat.
Str. Alexandri No. 4.

ALLÁS

Varróleányok francia munkára felvétetnek. Gaby-szalón, Rimanóczy ucca 12. 1601

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban. 1126

Magános, középkorú férfi, ki kertészetben és szőlőszetben jártas felvétetik. Horovitz Str. Pasteur 45-a. 1625

Mindenes bejárónó jó bizonyítvánnyal felvétetik. Moisa ügyvéd, Alexandri 25. 1624

Munkásingek varrástát otthonra kiadom. Str. Nic. Iorga 6. Fuchs. 1623

Molnárt keresünk azonnali belépésre. Ritter Str. Astra 32. 1622

Főzni tudó középkorú mindezen eljére felvétetik. Horovitz, Str. Pasteur 45-a. 1626

Mindenes jó főzőnőt azonnal keresek. Grünstein Str. Regele Carol 23. 1621

VÉTEL-ELADAS

Finomabb étkezőkészletet, (alpaca vagy chrom) megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek leadni. 1631

Egy cukorkaüzlet berendezés, teljes felszereléssel eladó. Str. Millerand 4. I. jobb. 1600

Stanio-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél. Piața Mihai Viteazul 4

Egy teljesen jó állapotban levő, férfi szürke, nyári öltöny eladó. Cím a kiadóban. 1630

Házhely Össi-tejepele eladó. Nagy Imre mérnök, Vlahuța ucca 80. Telefon 25-37. 1629

Jég-szekrények
legolcsóbbak
részleteire is
GÁL
Sz. Alexandri 46-a

Eladó gépek: MÁV golyós cséplők, traktorok, magánjárók, 10 légkörös MÁV gőzgépek, garnitúrák, 6-os felszereltet MÁV herefejtő Kiss, Oradea, Str. Vilson 95. 1627

Selejtes kreppapír teleresenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Hivatalos munkaszüneti nappá nyilvánították május 29-ét

Bucuresti, május 27. Az Ugir felhívja az iparosok figyelmét arra, hogy a hivatalos lap 1938 augusztus 17-én közölt helyreigazításnak megfelelően május 29-ét, a szentháromság napját törvényes munkaszünetnek minősítették, úgy hogy ezen a napon a gyárak nem fognak dolgozni. A munkaügyi miniszterium másrészt közli, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok és üzletek ezen a napon ugyancsak szünetelnek.

tok és üzletek ezen a napon ugyancsak szünetelnek.

Makulatura

Újságpapír nagy tételben is kapható
Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9 Istentisztelet. 12 Gramofonlemez. 13 Hírek. Utána Motzoi zenekar. 14 Hírek. 14.30 Motzoi zenekar. 15.20 Mezőgazdasági szakelőadás. 18 Műszaki üzenetek. 18.15 Gramofonlemez. 19 Időszaki anyag. 19.15 Táncczene. 20.45 Felolvasás. 21 Rádiózenekar. 22.45 Szilofonszóló. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Hanglemez. 9.45 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30 Evangélikus istentisztelet. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 Előadás. 18.10 Az 1. sz. regőscsoport. 18.40 Felolvasás. 19.05 Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Táncclemez. 20.50 Sportközlemények. 21 Hangképsor. 22 Hírek. 23 Budapesti hangversenyzenekar. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Barna hálószoza igen olcsón eladó. Str. N. Filipescu 7. — (Szarvas-sor) 1628

KÜLÖNFELE

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

LAKÁS

Keresünk nyaralás céljára alkalmas 2 szobás lakást lehetőleg Kris közelében. Cím a kiadóhivatalban. 1619

Kétszobás komplett uccai lakás június 1-re kiadó. Vajna, Str. General Holban 22. 1632

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA
PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

HÉTFŐ

BUCURESTI. 7 Hanglemez. 7.30 Tarka zene lemezekről. 13 Hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sporthírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19 Időszaki anyagok. 19.17 Román néptáncok. 20.35 Lupascu hárfa- és Theodorescu fuvalaművész hangversenyének közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Táncclemez. 23 Hírek. 23.15 Vendégloji zene. Majd hírek külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Hanglemez. 9.45 Hírek. 10 Unitárius istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Görög katolikus istentisztelet. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Fuvószenekar. 14.10 Előadás. 14.45 Elbeszélés. 15.15 Hanglemez. 16 Világhíradó. 16.15 Budai Dalárda. 17.05 Előadás. 17.35 Cigányzene. 18.15 Beszélgetés Kárpátaljáról. 19.15 Táncclemez. 19.50 Vita. 20.15 Hírek. 20.30 Színműelőadás. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven. 24 Rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

December 4: Anglia-Románia reváns-mérkőzés Londonban

Az angol labdarugó-szövetség Bucurestiben tartózkodó kiküldöttei revánsmérkőzésre hívták meg a román csapatot. A mérkőzés időpontját december 4-re tervezik.

Jesse Owens - kereskedősegéd Clevelandban

A berlini olimpiai játékok hőse: Jesse Owens, az amerikai néger csodafutó és távolugró az elmúlt hét folyamán csőd-kérelmet nyújtott be a clevelandi csődbírósághoz — önmaga ellen. Owens vagyona 1050 dollár, adóssága pedig ezal szemben 8891 dollár. — A nagy futó tehát letűnt és most egy szeszereskedésben szolgál ki, pedig a dicsőséges olimpiai évben még 20.000 dollárja volt.

János bácsi

mit szól maga a danzigi eseményekhez?

— Megvallom őszintén, nem nagyon értem az egészet. Hun azt olvasom, hogy a dancigi szenátus küldött ultimátumot, hun meg, hogy kapott, szóval az láccik, hogy nagyon tüzesek a szenátorok. Mán pejig a szenátorok öreg emberek szoktak lenni, akik nem nagyon ugrálnak, hacsak ott is nem úgy van, mint nálunk lesz most, hogy női szenátorok is vannak. Mer' akkor érthető lenne az izgulás.

— Nem olvasta, hogy Hitler adta ki az utasítást Forsternek a nemzeti szocialisták vezérének, mint annak idején Henlein Konradnak, hogy szítsa a zavargásokat?

— Lehet, hogy ez is tornatán, aki nyugalomba akar vonulni. De azért úgy gondolom, mégse ugyanugy fog eldőlni ez a kérdés, mint a szudétáké, oszt aligha fognak Münchenbe megint összegyűlni, tekintve, hogy Csemlerjény most új esernyőt csináltat, mán pejig anélkü nem utazik el. Igaz, hogy úgy ovasom, hogy az esernyőből kimaratt Jugoszlávia, meg Bulgária, dehát ezek legfejebb meg fognak ázni.

— Na és az olasz-német katonai szerződéshez mit szól?

— Elolvastam instálom, de nem értem meg egy ponttyát. Vagyis azt, hogy most mán ki kinek a felebbvalója? Hitler-e Musszolinynak, vagy Musszolinynak Hitlernek? Mer' hogy az utóbbi frájter vót, az előbbi meg úgy hiszem nagyobb rangu. Amellett meg Musszolinynak repülni is tud. Hitlerrel viszont csak ezután fogják kipróbálni, hogy tud-e repülni.

— Hát az vajjon igaz lehet, hogy a Rajna előttötte a német földalatti erődítéseket?

— Nem hiszem, hogy ki mert vóna lépni medréből, mer Németországba senki se mer kilépni. Habár az sincs kizárva, hogy azok után, amit ott látott, kigyűtt a sodrából.

— Olvasta, hogy leleplezték a magyarországi nyilasokat, hogy külföldi pénzzel dolgoztak és valami gyalázatos áruló zöld könyveket csempésztek be Németországból Magyarországra?

— Azér' antiszemitaik ük. Ha mán a zsidók kaptak az angloktul egy rossz fehér könyvet, gondolták ük is adnak a magyaroknak egy még csunyább zöd könyvet.

„Stat könyv”

személyzeti adóhoz, ügyvédi, orvosi, házi alkalmazottak, nevelőnők stb részére kapható

Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. szám. — Telefon 2800.